

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

În cursul anului 2008, piața de capital din România a resimțit cel mai puternic efectele nefavorabile ale crizei financiare internaționale.

Pentru diminuarea consecințelor negative apărute pe piața de capital autohtonă Ministerul Economiei și Finanțelor s-a implicat alături de instituțiile cu responsabilitate în domeniu pentru adoptarea de măsuri de redresare a bursei afectată puternic de criza financiară internațională. Măsurile preconizate în domeniul fiscal sunt complementare celor întreprinse de C.N.V.M și B.V.B, ca instituții abilitate în domeniu. Ele vizează sporirea sentimentului de încredere în piața de capital care generează fluxuri financiare majorate la nivelul economiei facilitând realizarea unor plasamente.

În vederea susținerii reformei sistemului de pensii din România se preconizează inițierea unor măsuri în domeniul fiscal cu aplicare pentru Pilonului 3 de pensii private. Aceste măsuri vizează majorarea limitei de deductibilitate a contribuțiilor la sistemul de pensii facultative din veniturile din salarii precum și deducerea cheltuielilor efectuate, în numele angajaților, de către angajator, asigurând creșterea atractivității către sistemul de pensii facultative a participanților.

Pentru stimularea cheltuielilor destinate investițiilor în capitalul uman, precum și pentru stimularea investițiilor în infrastructura medicală, se propune majorarea nivelului de deductibilitate pentru asigurările voluntare de sanatate.

După data de 1 ianuarie 2007, persoanele care nu erau înregistrate în scopuri de TVA, inclusiv persoanele fizice aveau obligația să plătească efectiv TVA pentru achizițiile intracomunitare de mijloace de transport noi. Totuși în practică s-a constatat că în marea majoritate a situațiilor nu s-a plătit TVA pentru aceste achiziții intracomunitare. Prin urmare se impune luarea de măsuri legislative pentru a asigura plata TVA pentru achizițiile intracomunitare pentru mijloacele de transport noi care sunt efectuate de persoanele neînregistrate în scopuri de TVA.

De la data de 1 decembrie 2008, va intra în vigoare Directiva Consiliului 2007/74CE care înlocuiește Directiva 69/169/CE a Consiliului din 28 mai 1969. România în calitate de stat membru are obligația să transpună în legislația națională orice modificări ale directivelor europene. În acest sens, se va modifica art. 142 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu aplicabilitate de la 1 decembrie 2008.

Aplicarea în practică, după data de 1 ianuarie 2008, a reglementărilor de la titlurile

VII și VIII din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, care vizează regimul accizelor și respectiv măsurile speciale privind supravegherea producției, importului și circulației unor produse accizabile, a condus la apariția unor fenomene de evaziune fiscală, în special în cazul produselor energetice (uleiuri minerale) puse în vânzare drept carburanți, situație care impune completarea în regim de urgență a Codului fiscal, cu măsuri pe linia comercializării în regim en detail a produselor respective.

1. Descrierea situației actuale

În domeniul impozitului pe profit

1. În prezent, veniturile realizate de persoanele juridice române din tranzacționarea titlurilor de participare pe piețe reglementate și cheltuielile aferente sunt luate în calcul pentru determinarea profitului impozabil, fără a exista un regim special de impunere.

2. În vederea determinării **profitului impozabil**, cheltuielile efectuate de către angajator, în numele unui angajat, la schemele de pensii facultative precum și pentru asigurările voluntare de sanatate sunt deductibile în limita unei sume reprezentând echivalentul în lei a 200 euro într-un an fiscal pentru fiecare participant.

În domeniul impozitului pe venit

1. Câștigul net realizat de persoanele fizice din transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare, în cazul societăților închise, se impozitează diferențiat cu cote de 1% și respectiv 16%, în funcție de perioada de deținere a acestora, peste 365 de zile și sub 365 de zile.

În situația înregistrării pierderilor din tranzacții acestea se compensează la sfârșitul anului fiscal cu câștigurile realizate de aceeași natură. Dacă în urma acestei compensări rezultă o pierdere anuală, aceasta nu se reportează.

2. Codul fiscal asigură deductibilitatea contribuțiilor efectuate potrivit Legii nr. 204/2006 privind pensii facultative, astfel :

a) la stabilirea bazei de calcul pentru **veniturile din salarii** realizate la funcția de baza, în limita echivalentului în lei a 200 euro;

b) la stabilirea **venitului net anual impozabil**, pentru persoane fizice independente, contribuțiile efectuate în numele angajaților la fonduri de pensii facultative, în limita echivalentului în lei a 200 euro anual pentru o persoană.

În domeniul impozitării nerezidenților

Veniturile obținute de o persoană fizică și juridică nerezidentă din transferul titlurilor de valoare/participare deținute într-o persoană juridică română se impun potrivit Titlurilor II sau III după caz.

Pe piața de capital acționează din ce în ce mai mult fondurile de investiții străine (organisme de plasament colectiv în valori mobiliare). De asemenea numărul participanților/membrilor fondului este foarte mare, cu naționalități diferite, iar schimbarea membrilor fondului este continuă, ceea ce face imposibilă aplicarea mai multor regimuri fiscale pentru aceeași tranzacție.

Persoanele fizice și juridice deținătoare de unități de fond nu pot fi impuse pentru câștigurile realizate de fonduri din tranzacționarea titlurilor de participare din portofoliu.

În domeniul TVA

Începând cu data aderării, datorită desființării barierelor vamale între statele membre, nu se mai impune plata TVA în vamă pentru cumpărările de bunuri provenite din statele membre. Plata TVA pentru achizițiile intracomunitare de bunuri este efectivă și se efectuează la organul fiscal competent în cazul persoanelor care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA, în timp ce persoanele înregistrate normal în scopuri de TVA aplică taxare inversă, conform legislației comunitare transpuse în legea națională. În cazul mijloacelor de transport noi, astfel cum sunt definite la Titlul VI din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, orice persoană din România datorează TVA. Persoanele care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA, inclusiv persoana fizică, trebuie să facă o plată efectivă, în acest scop depunând un decont special de TVA la organul fiscal competent.

Referitor la scutirile de TVA și de accize pentru importurile realizate de persoanele care călătoresc din țări terțe, acestea sunt reglementate de art. 142 alin. (1) lit. d) din Codul fiscal, care transpuneau prevederile Directivei 69/169/CEE a Consiliului din 28 mai 1969 privind armonizarea prevederilor stabilite prin legi, regulamente sau acțiuni administrative referitoare la exceptarea de la impozitul pe cifra de afaceri și accizele la import pentru călătoriile internaționale. Directiva 2007/74/CE înlocuiește Directiva 69/169/CE și se va aplica de la data de 1 decembrie 2008.

În domeniul măsurilor speciale privind urmărirea produselor supuse accizelor, respectiv al circulației acestora

În cazul produselor energetice, după data de 1 ianuarie a.c., s-a înregistrat o creștere a livrărilor de carburanți comparativ cu aceeași perioadă a anului 2007, cu o diminuare accentuată a încasărilor din accize față de cele aferente anului trecut. Această situație impune introducerea unor măsuri de urmărire a comercializării produselor respective și la nivelul stațiilor de distribuție.

În domeniul impozitelor și taxelor locale

În prezent, potrivit art. 295 alin. (11) lit. d) din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sumele provenite din taxele extrajudiciare de timbru constituie venit la bugetele locale. Pentru a elimina orice echivoc în aplicare, este necesar să se precizeze expres că taxele extrajudiciare de timbru constituie venit la bugetele locale după deducerea contravalorii cheltuielilor efectuate cu difuzarea timbrelor fiscale.

2. Schimbări preconizate

În domeniul impozitului pe profit

1. În anul 2009, profitul realizat de persoanele juridice române din tranzacționarea titlurilor de participare pe piața autorizată și supravegheată de C.N.V.M. nu va fi impozitat.

2. De asemenea, începând cu anul 2009, limita deducerii cheltuielilor efectuate, în numele unui angajat, la schemele de pensii facultative, precum și pentru asigurările voluntare de sănătate, va fi majorată de la 200 de euro la 250 de euro.

În domeniul impozitului pe venit

1. Pentru anul fiscal 2009 impozitul calculat cu cotele de impozit de 1% respectiv 16% asupra câștigurilor obținute de persoanele fizice de pe piața de capital va fi suspendat.

Suplimentar față de aceasta măsură va fi asigurată și reportarea pierderilor înregistrate de către persoana fizică în următorul an fiscal din câștigurile nete realizate de aceeași natură stabilite diferențiat pe cele două tipuri de titluri deținute în funcție de perioada de deținere, respectiv sub 365 de zile și peste 365 de zile.

2. Creșterea plafonului de contribuții la sistemul de pensii facultative (Pilonul III), reglementat de Legea nr. 204/2006 deductibile din baze impozabile, de la 200 euro /an /persoana la 250 euro /an /persoana/.

În domeniul impozitarii nerezidentilor

În anul 2009 câștigurile realizate de persoanele fizice nerezidente din transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare, în cazul societăților închise nu vor fi impozitate.

În anul 2009, profitul realizat de persoanele juridice străine din tranzacționarea titlurilor de participare pe piața autorizată și supravegheată de C.N.V.M. nu va fi impozitat.

De asemenea, ca masura de atragere a capitalurilor din alte state, s-a prevăzut ca veniturile obținute de organisme nerezidente de plasament colectiv fără personalitate juridică să nu reprezinte venituri impozabile din România.

Veniturile obținute de nerezidenți din tranzacționarea instrumentelor financiare derivate nu se impun în România .

În domeniul TVA

Se propune modificarea prevederilor art. 156³ din Codul fiscal, astfel încât depunerea decontului și plata TVA să fie efectuate înainte de înmatricularea mijlocului de transport nou în România de către persoanele care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA, inclusiv de persoanele fizice. Această măsură legislativă, coroborată cu măsuri luate de Ministerul Internelor și Reformei Administrative, care ar trebui să solicite la înmatricularea unui autovehicul nou dovada plății TVA, ar conduce practic la combaterea fenomenului actual de neplată a TVA de către persoanele menționate. Măsurile legislative propuse sunt de natură să conducă la eliminarea posibilității persoanelor care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA, și în special a persoanelor fizice, să evite plata TVA pentru achizițiile intracomunitare de mijloace de transport noi.

Se modifică articolul 142 alin. (1) lit. d) pentru a transpune Directiva Consiliului 2007/74/CE, referitor la scutirile de TVA și accize pentru importuri efectuate de persoane care călătoresc din țări terțe. Această directivă modifică limitele valorice ale bunurilor care pot fi importate în Comunitate în regim de scutire de la plata TVA și de accize de către persoanele care călătoresc din țări terțe.

În domeniul măsurilor speciale de urmărire a circulației produselor accizabile

Se propune introducerea obligației agenților economici care comercializează sau intenționează să comercializeze prin stații de distribuție, produse energetice de natura carburanților și a combustibililor pentru încălzire, pentru care se datorează accize, de a se înregistra la autoritatea fiscală teritorială, care să permită urmărirea activității desfășurate de aceștia.

În domeniul impozitelor și taxelor locale

Din punctul de vedere al impozitelor și taxelor locale, se impune modificarea legii, în sensul de a preciza că taxele extrajudiciare de timbru constituie venit la bugetele locale, după deducerea contravalorii cheltuielilor efectuate cu difuzarea timbrelor fiscale

3. Alte informații

În cazul achizițiilor intracomunitare de mijloace de transport noi realizate de persoane care sunt înregistrate în scopuri de TVA nu există probleme datorită mecanismului de plată simplificată a TVA pentru achizițiile intracomunitare, prevăzut de Directiva 2006/112/CE, și transpus în legislația națională, respectiv taxarea inversă.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Măsurile preconizate sunt menite să sprijine piața de capital din România prin încurajarea investitorilor români și străini să participe la tranzacțiile de Bursa de Valori București într-o perioadă în care evoluția acesteia este afectată de criza financiară de pe piețele internaționale.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ este favorabil mediului de afaceri, având un impact pozitiv atât la nivelul persoanelor juridice prin neimpunerea profitului, cât și la nivelul persoanelor fizice prin neimpozitarea câștigului realizat din tranzacționarea titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare în cazul societăților închise.

Majorarea limitei de deductibilitate a cheltuielilor efectuate, în numele angajaților, de către angajator la schemele de pensii facultative cât și din baza impozabilă pentru veniturile din salarii generează fluxuri financiare majorate la nivelul economiei facilitând realizarea unor plasamente inclusiv pe piața de capital.

Scutirea veniturilor obținute de organisme nerezidente de plasament colectiv fără personalitate juridică din transferul titlurilor de valoare, respectiv a titlurilor de participare deținute direct sau indirect într-o persoană juridică română și a veniturilor din transferul instrumentelor financiare derivate este o măsură de atragere a investitorilor străini pe piața românească de capital precum și de creștere a încrederii investitorilor în instituțiile pieței de capital din România.

Asigurarea plății TVA pentru achizițiile intracomunitare de mijloace de transport noi de către persoanele care nu sunt înregistrate în scopuri de TVA ar avea ca efect înlăturarea distorsiunilor concurențiale datorate faptului că producătorii de mărci autohtone și alte firme stabilite în România livrează cu TVA mijloace de transport noi, în timp ce mijloacele de transport noi achiziționate intracomunitar sunt cumpărate fără TVA din alt stat membru și nu sunt impozitate nici în România, fiind astfel mai ieftine decât cele comercializate în România.

3. Impactul social

Reforma sistemului de pensii din România are un profund caracter social fiind menită

să dezvolte, să perfecționeze și să consolideze mecanismele de protecție socială pentru a asigura un nivel de trai corespunzător tuturor pensionarilor.

În acest context, majorarea limitei de deductibilitate a contribuțiilor la acest sistem de pensii din veniturile din salarii precum și deducerea cheltuielilor efectuate, în numele angajaților, de către angajator, va asigura creșterea atractivității către sistemul de pensii facultative a participanților.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu are impact în acest domeniu.

5. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Impozitul de profit

Scutirea profitului obținut de persoanele juridice române din tranzacționarea pe piața autorizată și supravegheată de Comisia Națională de Valori Mobiliare, a titlurilor de participare, determină un impact negativ asupra încasărilor din impozitul pe profit pentru anul 2009 de **-31 milioane lei**.

Scutirea profitului obținut de persoane juridice străine din tranzacționarea pe piața autorizată și supravegheată de Comisia Națională de Valori Mobiliare, a titlurilor de participare deținute de la o persoană juridică română, determină un impact negativ asupra încasărilor din impozitul pe profit pentru anul 2009 de **-37 milioane lei**.

Impozitul de venit

Scutirea câștigurilor realizate de persoanele fizice din transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare, în cazul societăților închise, indiferent de data dobândirii și perioada de deținere a acestora, determină un impact negativ asupra încasărilor din impozitul pe venit pentru anul 2009 de **-470 milioane lei**.

Evaluarea impactului asupra veniturilor bugetare rezultat din modificarea tratamentului fiscal aplicabil câștigurilor realizate de persoanele fizice din transferul titlurilor de valoare, altele decât părțile sociale și valorile mobiliare în cazul societăților închise s-a realizat în condițiile reactualizării variantei din bugetul 2008 pentru 2009 în funcție de realizările pe 8 luni 2008 și de noi indicatori economici comunicați de Comisia Națională de Prognoză. S-a considerat efectul pe 6 luni.

TVA

Atragerea unor venituri suplimentare la bugetul stat, care nu pot fi însă calculate datorită lipsei informațiilor care ar fi fost disponibile dacă ar fi fost depuse deconturile speciale de TVA pentru achizițiile intracomunitare de mijloace de transport noi.

Influențele bugetare sunt ne semnificative în cazul transpunerii Directivei 2007/74/CE.

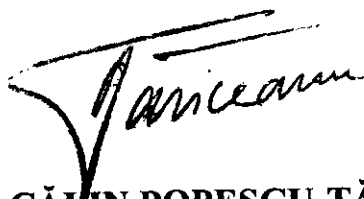
Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal <i>In domeniul TVA</i> Ordin al ministrului economiei și finanțelor <i>În domeniul măsurilor speciale de urmărire a circulației produselor accizabile</i> Ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară <i>În domeniul TVA</i> Măsurile sunt compatibile cu prevederile Directivei 112/2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și ale Directivei 2007/74/CE referitor la scutirile de TVA și accize pentru importuri efectuate de persoane care călătoresc din țări terțe.
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente Modificările legislative nu contravin jurisprudenței europene.
4. Evaluarea conformității Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente Nu este cazul
6. Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului Proiectul de act normativ se publică pe site-ul Ministerului Economiei și Finanțelor și se dezbate în cadrul Comisiei de Dialog Social la care participă reprezentanți ai organismelor interesate și în cadrul Consiliului Economic și Social. Anterior a fost discutat cu mediul de afaceri, Asociația Brokerilor, CNVM și APIA. Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.1215/9.10.2008.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003, ținând cont de faptul că este un proiect care se impune a fi adoptat în regim de urgență și de faptul că totuși prevederile acestuia vor intra în vigoare începând cu data de 1 noiembrie 2008.
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal.

PRIM-MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', with a stylized flourish above it.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU